

AAP 2020
Adriatic Action Plan 2020
The role of East Adriatic Countries
Split, 17.-18.06.2005.

**Croatian Ministry of Environmental
Protection, Physical Planning and Construction**
**Nevia Kruzic, Head of Marine and Coastal
Protection Unit**

STANJE JADRANSKOG MORA

U Hrvatskoj se u svrhu praćenja kakvoće mora provode programi kroz koje se prati opterećenje morskog ekosustava. Od 1988. godine provodi se:

- Nacionalni monitoring program «Sustavno istraživanje Jadranskog mora kao osnova održivog razvitka Republike Hrvatske»**
- Nacionalni program praćenja sanitarne kakvoće mora na plažama hrvatskog dijela Jadrana**
- Nacionalni program praćenja onečišćenja mora kopnenim izvorima.**

Kakvoća Jadranskog mora iznimno je dobro sačuvana. Ugroženi su jedino akvatorij neposredno uz glavne lučke gradove i dio većih gradskih aglomeracija s neodgovarajućim kanalizacionim ispustima.

Uz provođenje monitoring programa, na sprječavanju i uklanjanju onečišćenja mora Hrvatska poduzima niz aktivnosti:

- ❖ donošenje zakonskih propisa**
- ❖ izgradnja kanalizacijskih sustava i pročišćavanje otpadnih voda,**
- ❖ organiziranost i opremljenost luka za prihvat otpada i zauljenih voda s brodova.**

Hrvatska je među prvim zemljama na Mediteranu donijela Plan intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora.

Međunarodna suradnja

- Hrvatska je ugovorna članica međunarodnih konvencija i protokola vezanih za zaštitu mora,
- ostvaruje dobru bilateralnu suradnju sa susjednim zemljama - sudjeluje u Trilateralnoj Hrvatsko-talijansko-slovenskoj komisiji za zaštitu voda Jadranskog i obalnog područja (HIS),
- sudjeluje u regionalnim inicijativama kao što su:
 - Jadransko-jonska inicijativa,
 - Program Jadranske prekogranične suradnje Europske komisije (INTERREG III) i
 - Mediteranski akcijski planu Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP/MAP) – inicijativa na razini Mediterana
 - Program tehničke pomoći za okoliš u Sredozemlju (METAP) - inicijativa na razini Mediterana

MJEŠOVITA HRVATSKO-TALIJANSKO-SLOVENSKA KOMISIJA ZA ZAŠTITU VODA JADRANSKOG MORA I

OBALNIH PODRUČJA OD ONEČIŠĆENJA

ORGANIZACIJA I RAD KOMISIJE OD 1993. DO 2003. GODINE

Mješovita komisija za zaštitu voda Jadranskog mora i obalnih područja osnovana je 1977. na temelju Sporazuma o zaštiti Jadranskog mora i obalnih područja sklopljenog 14. veljače 1974. između bivše SFRJ i Talijanske Republike s ciljem rješavanja problema okoliša u Jadranskom prostoru.

Sabor Republike Hrvatske prihvatio je Sporazum o suradnji na zaštiti voda Jadranskog mora i obalnih područja od onečišćenja sukcesijom međunarodnih ugovora. Temeljem te odluke, Vlada Republike Hrvatske se 1993. g usuglasila s nastavkom aktivnosti Mješovite komisije i imenovala je predstavnike Republike Hrvatske u Komisiju.

Predsjednik hrvatskog dijela komisije je predstavnik Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, dok su ostali članovi iz:

Ministarstva financija,

Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija

Ministarstva mora, turizma, prometa i veza,

Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva

Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa

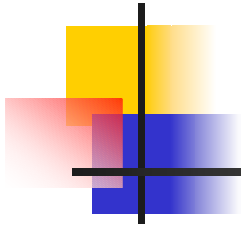
Stručne poslove Komisije obavlja Odjel za zaštitu mora i priobalja Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

U sklopu Komisije mogu se osnivati podkomisije (radne grupe) koje djeluju samostalno i o svojim zaključcima izvješćuju na sastancima Komisije

Komisija je u svom dosadašnjem radu posvetila posebnu pažnju sljedećim pitanjima :

- ✓ **zajedničkom radu na kontinuiranom ispitivanju ekosustava Jadranskog mora**
- ✓ **provođenju pripremnih aktivnosti za izradu sveobuhvatnog plana upravljanja jadranskim prostorom,**
- ✓ **suradnji i izravnoj međusobnoj pomoći u suzbijanju incidentnih onečišćenja i posebnoj zaštiti osjetljivih područja, te donošenju zajedničkog Plana**
- ✓ **intervencija kod iznenadnog onečišćenja Jadrana**
- ✓ **suradnji na pronalaženju i usuglašavanju najprihvatljivijeg rješenja za problematiku balastnih voda u Jadranu,**
- ✓ **uspostavljanju sustava odvojene plovidbe odnosno uspostavljanju plovidbenih putova Jadranom**

- ✓ utvrđivanju i suzbijanju onečišćenja neadekvatnim rukovanjem i odlaganjem krutog, odnosno opasnog otpada
- ✓ suradnji u svezi revitalizacije i zaštite ambijentalnih vrijednosti (pejzaža, prirode i graditeljskog nasljeđa)
- ✓ saniranju najopterećenijih područja (Po, Tršćanski, Koparski, Riječki, Kaštelanski zaljev), te na ostalim područjima većih gradova, industrijskih zona i luka
- ✓ suradnji u preventivnoj zaštiti odnosno u provođenju daljnjih strategija razvoja usklađenog s očuvanjem resursa
- ✓ informativnoj djelatnosti.

Rad u okviru Komisije odvijao se u sljedećim radnim grupama:

- 1. Radna grupa za cjelovito upravljanje jadranskim prostorom**
 - 2. Radna grupa za provođenje Programa istraživanja ekosustava Jadranskog mora**
 - 3. Radna grupa za koordinaciju sustava za sprječavanje onečišćenja Jadranskog mora i izradu zajedničkog Subregionalnog plana intervencija kod iznenadnog onečišćenja Jadrana**
 - 4. Radna grupa za ekološku sigurnost pomorskog prometa**
- R Radna grupa za balastne vode (osnovana 2003. godine)**

Radna grupa za cjelovito upravljanje jadranskim

prostorom

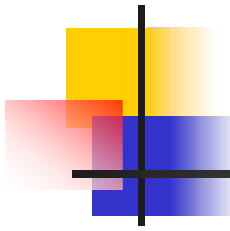
Ativnosti Radne grupe provodile su se s ciljem usuglašavanja i unaprjeđivanja aktivnosti vezanih za izradu Master Plana za Jadran oslanjajući se i koristeći iskustvima dobivenim u izradi pripremnih studija za integralno gospodarenje jadranskim ekosustavom:

- ❖ Preliminarna studija za integralno upravljanje jadranskim prostorom
- Experimentalna studija za valorizaciju trodimenzionalnog trofičkog modela u kritičnim području Sjevernog Jadrana

Navedene dokumente izradilo je mješovito talijansko-hrvatsko-slovensko poduzeće PALOMAR 1992. godine.

adatak radne grupe bio je i pripremanje zajedničkih programa za financiranje međunarodnim institucijama

Trenutno su aktivnosti radne skupine na izradi Master Plana za Jadran provode u okviru ostalih inicijativa međunarodne suradnje.

Radna grupa za provođenje Programa **istraživanja kakvoće Jadranskog mora**

Program obuhvaća cjelovito praćenje stanja Jadranskog mora i uspostavljanje stalnog promatračkog sustava za Jadran preko projekta “Koordinirani sustav promatranja Jadranskog mora (CAOS- Coastal Adriatic Observing System) koji je uključen u Globalni sustav promatranja oceana (GOOS – Global Ocean Observing System).

J Jedna od prioritarnih aktivnosti CAOS-a je izbor zajedničkih metodologija i njihova interkalibracija.

Program istraživanja kakvoće Jadranskog mora uključuje izradu :

analize izvora i trendova onečišćenja (uključujući i onečišćenje taloženjem iz atmosfere),

analize uvjeta koji utječu na “neuobičajene događaje” u Jadranskom moru (sluzave nakupine, veliko prisustvo meduza, ekstremne plime)

primjenu naprednih tehnologija za morska promatranja kao što su mjerenja “on line” i vdaljinsko istraživanje s ulogom praćenja stanja okoliša.

Radna grupa za koordinaciju sustava za sprječavanje onečišćenja Jadranskog mora i izradu zajedničkog Subregionalnog plana

intervencija kod iznenadnog onečišćenja Jadrana

Radna grupa radi na:

- koordinaciji sustava za sprječavanje onečišćenja Jadranskog mora - izmjenjujući i usuglašavajući informacije i saznanja po pitanjima zaštite okoliša, postojeće opremljenosti za incidentne situacije, odgovornosti, primjerenosti raspoloživih sredstava i dr.
- izradi Subregionalnog plana intervencija za Jadran - dogovorena je izrada zajedničkog Plana intervencija u skladu s Barcelonskom konvencijom i uz stručnu pomoć Regionalnog centra za žurne intervencije u slučaju onečišćenja Sredozemnog mora (REMPEC) sa sjedištem na Malti.

U tom smislu izrađen je Nacrt Subregionalnog plana intervencija od strane REMPEC-a i isti je usuglašen na sastanku mješovite komisije 05.05. 2005. u Portorožu (SLO).

Radna grupa za ekološku sigurnost pomorskog prometa

Program ove radne grupe uključuje:

- ❖ usuglašavanje pravne regulative država stranaka Sporazuma koja se odnosi na Jadransko more,
- ❖ uspostava sustava usmjerene i odvojene plovidbe u Jadranskom moru,
- ❖ uspostava sustava izvješćivanja s brodova u Jadranskom moru.

U okviru radne grupe izrađeni su i djelomično usuglašeni memorandumi koji reguliraju:
traganje i spašavanje na Jadranskom moru,
uspostavu zajedničkog sustava upravljanja pomorskom plovidbom na Jadranu,
uspostavu zajedničkog sustava plovidbenih pravaca i sustava usmjerene i odijeljene plovidbe i
uspostavu sustava izvješćivanja s brodova na Jadranskom moru.

Hrvatska se uključila u provedbu mjera za unaprjeđenje sigurnosti na moru i zaštitu okoliša na način da je 2003. g. donijela Uredbu o postupnom isključenju iz plovidbe tankera bez dvostruke oplata.

Radna grupa za balastne vode

Prisutna problematika zbrinjavanja balastnih voda intenzivira se u Hrvatskoj nakon potpisivanja Sporazuma o suradnji na provedbi Projekta integracije naftovoda "DružbAdria" između Vlade Republike Hrvatske te ostalih stranaka Sporazuma.

Imajući u vidu potencijalnu opasnost od introdukcije alohtonih organizama u Jadransko more putem balastnih voda u sklopu Mješovite komisije osnovana je Radna grupa s ciljem pronalaženja i usuglašavanja najprihvatljivijih rješenja za tu problematiku.

Područja djelovanja radne grupe sastoje se u:

- analizi postojećeg pomorskog prometa i iskustava u rješavanju problematike balastnih voda,
- analizi potencijalnih negativnih utjecaja obrade balastnih voda,
- uspostavi plana monitoringa kojim bi se odredilo referentno stanje okoliša za procjenu budućih utjecaja.

Radna grupa također daje preporuke za aktivnosti na nacionalnom i međunarodnom nivou u svezi navedene problematike.

JADRANSKO-JONSKA INICIJATIVA

U sklopu Jadransko-jonske inicijative, na Ministarskom sastanku u Zadru (lipanj 2004.) donesena je Zadarska inicijativa – Akcijski plan za Jadran s ciljem poduzimanja odgovarajućih zakonodavnih, administrativnih i ostalih mjera kako bi se zaštitio okoliš i prirodni resursi Jadranskog mora.

RADNA ZAJEDNICA ALPE-JADRAN

U okviru Radne zajednice Alpe-Jadran (lipanj 2005.) Hrvatska je aktivno sudjelovala na radionici u svezi provedbe Strateške procjene utjecaja na okoliš sukladno Direktivi Europske Unije 2001/42/EZ. Obzirom na odredbe Direktive i Protokola predviđa se provedba strateške procjene utjecaja na okoliš strategija, planova i programa koje donosi Sabor Republike Hrvatske.

AKTIVNOSTI U OKVIRU UNEP/MAP-a

U okviru djelatnosti UNEP-MAP-ovog Regionalnog akcijskog centra za programe prioriternih aktivnosti u Splitu (UNEP-MAP, PAP/RAC) priprema se nacrt Strategije integralnog upravljanja obalnim područjem u Sredozemlju (Strategy for Integrated Coastal Area Management – ICAM), 2005., te nacrt Protokola o integralnom upravljanju Sredozemnim obalnim područjima.

Hrvatska sudjeluje i u radu UNEP/MAP-ove Mediteranske komisije za održivi razvoj (MCSD-Mediterranean Commission on Sustainable Development) u okviru koje je u tijeku izrada Mediteranske strategije održivog razvoja na temelju izrađenih podloga: *Orijentacijski okvir za Strategiju održivog razvoja i Vizije održivog razvoja Mediterana.*